Rosenaltaret

Bokutgåva

Holger Schildts förlagsaktiebolag, Helsingfors 1919.

Innehåll:

I.

II.

FANTASTIQUE.

III.

I

Rosenaltaret.

Jag skiljer mig från eder,
ty jag är mer än ni.
Jag är i skymning
tempelprästinna,
invigd bevakande
framtidens eld;
jag träder ut till eder
med ett glatt budskap:
Guds rike börjar.
Icke Kristi
tynande välde,
nej, högre, ljusare
mänskogestalter
träda till altaret
bärande fram sin tacksamhet,
överjordiskt doftande,
sinnesbetagande.
Där står altaret
som en suck ur Guds bröst,
krönen det med rosor
att man endast ser ett berg av skönhet.
Lätt därpå
skall stundens ande sitta
drickande
ur bräckligt gyllne glas
stundens skål.

Vägen till Elysium och Hades.

Från ödesberget
ser man klart hur vägen går
till Elysium och Hades.
Människorna nere
vandra i molndunst,
de gråta och skratta,
följa kistor till graven
blott i en dröm.
O, vad jag längtar dit,
där man ser
vägen till Elysium och Hades.

Först vill jag bestiga Chimborazzo ...

Först vill jag bestiga Chimborazzo
i eget land
och stå där andlös
med segerkransen.
Sen vill jag bestiga ryktets berg,
mot vilket världens gyllne kornfält le,
och stå där salig
i rosa syner.
Sist skall jag bestiga maktens berg,
det obestigna,
därifrån stjärnorna le mildast,
och allt välsigna.

I feernas hängmatta.

Nätter och dagar
ligger jag i feernas hängmatta
och drömmer underliga ting.
Det hjärtat föddes ej att älska mig:
han stiger aldrig över verklighetens tröskel.
Dianas lampa
skiner genom mina nätter
ur tunna sagoflor.
Jag kan ej älska, jag kan ej prisge mitt stora
hjärta ...
Men en gång lägger jag mig till jordens ypp-
ersta son ...
En liten unge
skall dricka vid mitt bröst av sten
jordens starkaste mjölk.
Honom kallar jag – Dianas skänk.

Mina konstgjorda blommor.

Mina konstgjorda blommor
sänder jag hem till dig.
Mina små bronslejon
ställer jag upp vid din dörr.
Själv sitter jag nere på trappan –
en borttappad österländsk pärla
i storstadens brusande hav.

Stormen.

Nu höljer sig jorden åter i svart. Det är stormen
som stiger ur nattliga klyftor och dansar

allena sin spöklika dans över jorden.
Nu kämpa människor åter – fantom mot fantom.
Vad vilja de, vad veta de? De äro drivna
som boskap ur mörka vrår,
de slita sig ej lös från händelsernas koppelked:
de stora idéerna driva sitt byte framför sig.
Idéerna sträcka förgäves besvärjande armar i
stormen,
han, den dansande, vet att han ensam är herre
på jorden.
Världen rår ej om sig själv. Det ena skall
störta som ett brinnande hus, som ett murket
träd,
det andra står kvar förskonat av okända händer.
Och solen ser på allt detta, och stjärnorna lysa
i iskalla nätter
och människan smyger sig ensam sin väg mot
den gränslösa lyckan.

Till fots fick jag gå genom solsystemen.

Till fots
fick jag gå genom solsystemen,
innan jag fann den första tråden av min röda
dräkt.
Jag anar ren mig själv.
Någonstädes i rymden hänger mitt hjärta,
gnistor strömma ifrån det, skakande luften
till andra måttlösa hjärtan.

Botgörarne.

Vi skola göra bot i de ensamma skogarna.
Vi skola tända enstaka ljus över hedarna.
Vi skola resa oss – en efter en.

När en gång vi likna varandra som syskon
i kraft och förnämhet –
då gå vi till folket.

Till de starka.

Flyn i ensamheten! Varen män!
Bliven icke dvärgar med hopkrympta lemmar.
Bliven icke fångar med sammanbitna tänder.
Bliven icke örnar sjuka i kedjor och band.
Lären eder stå som furorna på klipporna i

bränningens brand.
Lären eder följa stjärnornas oskrivna lag.
Helgon och hjältar, smidiga kroppar, växen till
pelare i sanningens tempel.
Lären eder stiga som vågorna i stormen.
Räcken bröder handen, världen blir en annan.
Höstsorgedagarna äro för alltid förbi.

Lidandets kalk.

Lidandets kalk må svagare händer fatta
förande den till blekare läppar,
mina segrarläppar undvara den än.
Men – nej.
I mitt hjärta sitta ännu jättar med mörka an-
sikten,
med hårt sammanpressade stenhänder.
De träda en gång ut ur sina skymningar –
de kalla på dig – smärta.
Hit gnisterhammare mot stenbelätet.
Hugg fram min själ
att hon må hitta ord som aldrig suttit på män-
niskotunga.

Jorden blev förvandlad till en askhög.

Jorden blev förvandlad till en askhög.
I botgörarkläder
sitter jag lätt därpå och drömmer.
O vad mina drömmar äro saliga!
Jag är stark,
ty jag har stigit upp från dödens marmorbädd.
Död – jag såg dig i ansiktet, jag höll våg-
skålen mot dig.
Död – din omfamning är icke kall, jag själv
är elden.
Vem är Gud? Vad har han gjort oss?
Häda icke! Han är nära.
— — — — — — — — — — — — — — —
Ur silverbägare häller jag lust över jorden,
mot vilken Afrodites drömmar blekna.

Mina sagoslott.

Jag såg in i filosofens hus[1]
och förstod att han var lycklig ...

Men mina sagoslott
stå
på sköra pelare obeskrivliga.
O mina sagoslott,
störten, störten
i gyllne grus.
Jag älskar eder alltför högt – dön.
Jag bygger eder upp igen
bävande
för att döda er – alltför sköna.

Mina sagoslott
I skolen en gång stå på jorden ...
Då för jag mörk bort hammare och mejsel
världen tar slut för mig ...

Var bo gudarna ...

Var bo gudarna? I mitt hjärta,
i mitt trasade, smärtsamt sälla hjärta,
då sången höjer sig.
O gudar, vad kan en människa i sina få ögon-
blick!
Jag har känt eder hela makt ...
Gudar, I kommen till mig ...
Sedan ligger jag trött och drömmer om er ...
O gudar I besöken mig alla dagar,
då när jag är full av makt,
när mitt blod samlat sig att höra eder stämma
I visken ord i mina öron,
oförgängliga ord som diamanterna på edra tår.
O gudar, gudar!
I all min svaghet finner jag mäktiga ord –
ord för eder!
Är icke världen outsäglig,
sen I berörden tingen med förtrollade händer?
Ingen har ännu sett världen.
I höljden den bak förhängen
— — — — — — — — — — — — — — —
En stråle ljus föll på min arma väg.

Verktygets klagan.

Livet sjönk för mig tillbaka i blå rök.
Jag står höjd över allt
med intet över mig än den hotande koppar-
himmel,

den jag regerar.
Varför lyftes denna börda på människoaxlar?
Varför slöts mitt hjärta i järnpansar?
Får jag icke vara människa?
Nattsvart sorg ligger vägen bakom mig,
mellan rosa skuggor irrar jag en hemlös gud.
— — — — — — — — — — — — — — —
Stycke för stycke bröt du ur mitt hjärta, över-
mäktiga gud
och gjorde mig till ditt redskap.
Jag tillhör dig med kropp och själ
och med resten av mitt förpantade liv.
Jag gråter. Tårarna falla där jag går
den stenhårdes tårar.
Var finner min mun ännu ord till klagan
i obevekligt överflöd?
Mina nätter och dagar
äro skrivna i din bok, o gud.
Intet tillhör mig på jorden,
icke så mycket som en blomma.
O att vara den rikaste!
Att ha det skrivet på sin panna
att leka ödets underliga lek
på nödens bud.

Gudarna komma ...

Människorna veta ej mycket om sig själva,
de tro sig så arma de visa sig i livet,
de veta ej att gudarna bo i deras bröst
oigenkända.
Gudarna skratta. Livet är deras.
De köra vagnen med glödande spann.
Sitter därinne en drottning så härlig,
folket blott viskande nämner hennes namn.
Knäböjen människor. Gudarna komma.
Gudarna resa sig ur stofttyngda ännen,
gudarna lyfta hela världen till sin höjd.

Förvandling.

Vad sällhet i vinden ...
Oändlighetens kyssar ...
Hur har mitt liv förvandlat sig och blivit stilla,
bedrägligt stilla ...
Lyckliga sagoprinsessa,
ditt hjärta stormar hårdare än oceanens.

Bär man förgäves ett sådant hjärta i sitt bröst?
Tid, lyssna till min sång!
Sjunga i helvetet så de fördömda,
svarar dem himmelens eko ibland.
Nej, mitt hjärta, du går genom elden!
Skrämmer ej ödet min gudagestalt?
Lyda ej lyckans små genier en vink af min
hand?
Kommen ej framtiden, om jag den kallar?

Besvärjelsen.

Hur talar jag till eder ur mitt djupaste hjärta?
Hur lägga gudar sina ord, oemotståndligt, lätt,
hur talar jag att mänsklig svaghet icke fäller
mina ord?
Jag vill tala att jag öppnar mitt hela bröst för
eder
och att min vilja fattar eder med hårda tänger
såsom en smärta, fruktan, sjukdom, kärlek ...
Jag ville att I bleven svaga av min vilja.
Jag ville att I reven sönder edra hjärtan
och att demonerna fattade säte i edra lemmar
vilda, omänskliga, sprängande sönder allt liv.
Demoner,
med hela mitt allvar vill jag se eder i ögonen,
hela mitt väsen tager jag med i min blick.
Demoner, efterlängtade: frambesvärjer jag er
med min kraft?
Obarmhärtigt kastar jag mitt guldlockbete fram-
för er.
I tjocka strömmar rinner oavlåtligt mitt blod.
Kommen I en gång till mig, I djupens vam-
pyrer?

På Himalayas trappor.

På Himalayas trappor
sitter den store Vischnu
och drömmer.
Oändlig är kvällen kring Himalaya.
Vitklädd
står pilgrimen liten i purpurskenet.
Allsmäktige,
tag mitt liv
för ett ögonblick av dina drömmar ...
Jag vill se vad du vill – och förgås ...

Sången om oceanen.

Försiktigt, försiktigt,
vad trycker du till ditt bröst?
Likna de dig,
såsom dessa hav likna
oceanen gråtande i raseri?
Ocean, ocean,
du vräker dig från strand till strand
i ostillad längtan,
du klappar om natten
på jordens järnhällar, att de eka.
Ocean, ocean,
när din vrede lagt sig,
klarnar du åter upp.
Nyårssolen stiger blek, men segerviss ur dina
gömmor.
Vågornas stelnade tunga sjunger om rosornas
kraft året om.

Fråga.

Jag behöver ingenting än Guds nåd.
Genom livet går jag i ett rus.
— — — — — — — — — — — —
O du sällsamt blixtrande verklighet — —
— — — finnes ett fat
för mina några droppar rosenolja?

Facklorna.

Jag vill tända mina facklor över jorden.
Min fackla skall stå
på varje nattlig gård
i alperna, där luften är välsignelse,
i tundrorna, där himlen är melankoli.
O min fackla, lys i ansiktet på den förskräckta
den förgråtna, den förmörkade, den förorenade.
En mild gud räcker er sin hand:
utan skönhet lever människan icke en sekund.

Skönhetens stod.

Jag såg skönheten.
Det var mitt öde! Däri ligger allt.

Hur tackar jag därför?
Färska rosor strör jag alla dagar
brutna med heta händer
framför din stod
att ditt leende vilar därpå.
Var får jag rosor
som icke skända mina drömmar?
Det är min lott –
att alla dagar gå med rosor till min drottning
och ligga snyftande vid hennes fötter ...
När skall jag stiga upp lätt som en fjäder
att hämta rosen, den enda, den som aldrig dör.

Ringen.

Inför hela världens åsyn
skall du besluta dig ...
Går du i ringen?
Ingen lättfärdig träder i ringen.
Gudarna kommo för att hämta dig –
du gick åt sidan,
det var ej din stund.
När stunden kommer,
då ger du hjärtat ur ditt bröst –
du fattar sakta händerna i ringen.

Martyren.

Martyren är blek.
Hans ögon brinna.
Medlidsamt blickar han
ned på er.
Vad veten I
som myllren hit och dit
med osköna rörelser,
om edert väl och ve,
hur det känns att lyfta sitt huvud fritt.
Den är frikänd
den hela världen dömer.
Renaste sol
är den svarta bägaren.
Offrets brokiga kåpa
tar han lätt på sina axlar:
du smeker som sammet, som lenaste sammet, –
min viljas skrud.

II FANTASTIQUE

Vårmysterium.

Min syster
du kommer som en vårvind över våra dalar ...
Violerna i skuggan dofta ljuv uppfyllelse.
Jag vill föra dig till skogens ljuvaste vrå:
där skola vi bikta för varandra, hur vi sågo Gud.

I mörkret.

Jag fann ej kärleken. Jag mötte ingen.
Skälvande gick jag förbi Zarathustras grav i
höstliga nätter:
vem hör mig mer på jorden?
Då lade sig lätt en arm om mitt liv –
jag fann en syster ...
Jag rycker henne i de gyllne lockarna –
är det du omöjliga?
Är det du?
Tvivlande blickar jag henne i ansiktet ...
Leka gudarna så med oss?

Jag tror på min syster.

Jag går i öknen
och sätter mig ensam på berget,
på djävulens sten,
där sorgerna vänta
sen tusen år.
Jag har en syster.
Älvorna vävde hennes silkeskläder,
månjungfrun stänkte dagg på hennes bröst ...
Hon var skön – att åtrås av gudar.
O denna syster ...
Skulle vi icke berätta sagor för varandra,
oändliga sagor i tusen år,
tills en gång gryningen bryter in –
vår nya gryning.
Min syster ...
Har hon förrått mig?
Bär hon dolken vid barmen – den lättfotade?
Svara mig – skrattande öga.
Nej, nej, tusen gånger nej! Jag tror det icke,
om änglarna skreve det med felfria grifflar på
tidernas blad ...
Hvi överföll mig mänsklig svaghet?

Jag tror ingen i världen än min syster ...
Vad hon säger är sant,
hölle ej världen mer ihop
min syster ljuger aldrig.

Alla ekon i skogen.

Nej, nej, nej, ropa alla ekon i skogen:
jag har ingen syster.
Jag går och lyfter upp hennes vita sidendräkt
och omfamnar den maktlöst.
Jag kysser dig, all min lidelse lägger jag i dig,
du tanklösa väv,
minns du hennes rosiga lemmar?
Hennes skor stå kvar i solskenet,
gudarna värma sina händer därvid.
Fall snö över min systers kvarlevor.
Yr över dem snöstorm ditt bittertunga hjärta.
Med rysning skall jag beträda detta ställe,
såsom den otäcka plats där skönheten begrovs.

Systern.

Jag hade en gång en syster, ett gyllene barn.
I staden försvann hon för mig i mängden.
Ser jag bland svarta granar
ungbjörken skaka sina gyllne lockar,
minns jag min syster.
Står hon storögd bland träden
med klappande hjärta,
sträcker hon ut sina händer mot mig?
Syster, min syster, vart förde de dig?
Vilka vällustdrömmar kan du drömma
på trötta bäddar?
Hjältebarn, lyckobarn!
Vi vänta tillsammans
på sagornas dag.

Outsägligt är på väg till oss.

Vem kan älska dig, syster?
Vill ej en gud med mörkt ansikte sluta dig i
sina armar?
Står ej densamme vid din fotända då du som-
nar in!
Skola våra ögon skåda honom, syster?

Levde vi icke i sagan, där allt omöjligt är möjligt,
sade jag så, o syster?
Hånar oss icke skönhetens stod, kring vilken
rosorna smula sig?
Lova icke dessa läppar allt på jorden?
Vet icke denna panna, att outsägligt är på väg
till oss? ...

Gudabarnet.

Gudabarnet satt hos mig.
Guldlyran sjöng ur mina händer.
Gudabarnet stirrar ut i oändliga skymningar.
Sången kretsar över hennes huvud med vida
vingar.
Vad ser du i sången?
Det är din egen framtid som häver sig
ur isiga skymningar,
din egen manande, kallande, bidande framtid.

III
Dionysos.

O Dionysos, du kommer med solens spann ur
fjärran rymd.
Den förgråtna jorden väntar, en bedjande kvinna.
O Dionysos, Dionysos!
över våra huvuden höra vi dånet av ditt spann.
Befrielse, befrielse
sjunga de snabba tyglarna.
O Dionysos, Dionysos,
jag klamrar mig upp i ditt spann,
med vanvettiga händer håller jag mig fast i
hjulen.
De vanvettiga mäkta allt.
En stråle vårsol stiger jag ned i din vagn.
Omkring oss intet än den vårblå rymd.
När fåglakörer jubla till på jorden,
går ditt spann som stormen.
Alla rymder sjunga uppståndelsen.

Fragment av en stämning.

I.

Vind, vind, vind!
Strö rosor och narcisser ur mina minnens träd-

gård,
där mina unga drömmar irra.
Bergens mur står hög,
höglandssolen lyser vilt i mina lockar.
Tomma trädgård, ger du intet svar?
— — — — — — — — — — — — — — —
Jag och den döde höra ihop.
De bittra narcissernas smak på min tunga
upprepar: avsked, avsked, avsked, avsked ...
Jag fyller min näve med aska ur hans urna
och håller den mot himlen: Vad har jag här?
Vita moln, lägren er över ljusblå avgrunder:
vittnen, vittnen
att den är aska som var solens ljus.

II.

Min vilda längtan ser på dig.
Så blickar höglandets sommar ur skogen.
Hur kan höglandets son dö?
Nu kommer sommaren igen över ängarna.
Caltha palustris dricker av bäckens skum.
Klyftorna äro fulla av dimma.
Höglandets gudar spela sin svårmodiga pipa.
Den som förstod deras sång är borta.
Den, vars själ var svårmodig som ljuset, som irrar
på höjderna,
har gått långt bort över berg och hav.
Älskar jag bergen, ligger min ungdomskärlek
däri.
Över späd, grön crocus, över min första spi-
rande kärlek
skrider åminnelsen med triumferande fötter.
Så släpar man motsträvigt med sig en ung
fången barbar, med blixtrande gula lockar.
Var jag icke ung med blixtrande gula lockar
då –
— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —
Det händer ibland, då törnrosbusken blommar
att törnens torra trassel är översållat av skära
under.
Så skedde även mig — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —
Mina minnen flamma upp som de avtågandes

bål över förhärjade landsträckor,
som kärren i norden om våren betäckas av vit
blom,
som fata morgana höjer sin stumma processions-
fana
för den omvände, troende, yrande vandraren.
När ser man sådant? När livet vill visa sin
makt.
När det skall stiga upp på sin käckaste bergs-
spets
för att tillbedja i yrsel.

Offrets timme.

Hör klockan slår.
Det är offrets timme.
Klockan slår.
Vad skall du offra ännu mer?
Du ligger ren på offerbord
sen många år.
Att ligga själv på offerbord
är intet kval.
Vem skall du ännu offra?
Du älskar än, du älskar än,
säg intet mer.
Du gav ju hela jorden bort,
på himmelsvägar lärde du dig gå.
I din hand är rosen död,
vinden rör ej din kind.
Vem offrar du ännu?
När timmen slår,
skall du besvara denna fråga:
då träffar du ditt val
med liv och död som vittnen.

Scherzo.

Stjärnor däruppe otvetydigt klara, mitt hjärta
på jorden, det otvetydigt klara.
Praktfulla stjärnenatt, vi äro ett.
Sitter jag icke darrande på en lina av stjärnor ...
som kunde den brista?
Tid, är det du, sömniga avgrund, som gäspande
gäckar mig?
Fara för tröttnande danserskefötter,
fara för slappnande klättrerskearmar,
fara för våghalsat utspända pärlband.

Tid – förgås!
Varje stjärna blinkar mig i ansiktet: jag är du!
Varje stjärna kysser mig på munnen: dröj hos mig!
Stjärnorna sluta en ring kring mig, närmare, närmare,
hela min överkropp inne i stjärndunst.
Vad gör jag därinne? Gråter jag?
Aftonen drömmer. Havskonungen dricker ur musslan en skål.
Ingen skall röra sig. Men danserskan stige fram på midnattstår
och falle på knä och sträcke ut armen
och kysse den sköne.

Rosor.

Världen är min.
Vartän jag går
kastar jag rosor åt alla.
Konstnären älskar varje marmoröra som uppfattar hans ord.
Vad är mig smärta, elände?
Allt störtade tillsammans med ett brak:
jag sjunger.
Så stiger smärtans stora hymn ur lyckligt bröst.

Noter
1)
Lichtenbergs snäckskal.